

Γνωμοδότηση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών με θέμα «Ένας ευρωπαϊκός μηχανισμός έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας»

(2020/C 440/04)

Εισηγήτρια: η κ. Birgitta SACRÉDEUS (SE/EPP), μέλος του συμβουλίου της κομητείας Ντάλαρνα

ΠΟΛΙΤΙΚΕΣ ΣΥΣΤΑΣΕΙΣ

Η ΕΥΡΩΠΑΪΚΗ ΕΠΙΤΡΟΠΗ ΤΩΝ ΠΕΡΙΦΕΡΕΙΩΝ

Γενικές παρατηρήσεις

1. επισημαίνει ότι το 2020 όχι μόνον αρρώστησαν και πέθαναν αμέτρητοι άνθρωποι στην Ευρώπη και παγκοσμίως εξαιτίας της πανδημίας COVID-19, αλλά και ότι η συνεπόμενη κρίση είχε επίσης σοβαρές οικονομικές και κοινωνικές επιπτώσεις, το εύρος των οποίων δεν μπορεί ακόμη να προσδιοριστεί. Εξαιτίας της ταχείας εξάπλωσης του ιού όχι μόνον αυξήθηκαν οι πιέσεις που ασκούνται στα συστήματα υγείας, στη δημόσια υγεία και στις κοινωνικές υπηρεσίες, αλλά αυξήθηκε δραστικά και ο φόρτος εργασίας για το ιατρικό και το νοσηλευτικό προσωπικό. Επιπλέον, πρέπει να ληφθούν μέτρα για νέα κύματα πανδημίας·
2. τονίζει ότι η πανδημία COVID-19 έπληξε διάφορες περιοχές της Ευρώπης σε διαφορετικό βαθμό, ενώ παρατηρούνται σημαντικές διαφορές όχι μόνον μεταξύ των χωρών, αλλά και των περιφερειών, των κοινοτήτων, των συνοικιών και των ηλικιακών ομάδων, ενώ πλήττονται περισσότερο από όλους τα άτομα με εύθραυστη υγεία και υποκείμενες ιατρικές παθήσεις, τα οποία διαβιούν σε υποβαθμισμένες κοινωνικοοικονομικές συνθήκες·
3. σημειώνει ότι, στο πλαίσιο της αντιμετώπισης της πανδημίας COVID-19, και με στόχο τη διαφύλαξη και τη διασφάλιση της υγείας του πληθυσμού, τα κράτη μέλη έλαβαν μέτρα τα οποία περιορίζουν την ελεύθερη κυκλοφορία των πολιτών σε πρωτοφανή βαθμό, κάτι που θα ήταν αδιανόητο υπό κανονικές συνθήκες·
4. θεωρεί ότι η πανδημία COVID-19 κατέδειξε τη σημασία ενός ειδικευμένου και καλά καταρτισμένου νοσηλευτικού προσωπικού καθώς και επαρκώς χρηματοδοτούμενων, καλώς εξοπλισμένων και ανθεκτικών συστημάτων υγείας τα οποία να μπορούν να προσαρμόζονται ταχέως σε μια νέα κατάσταση στον τομέα της δημόσιας υγείας και της ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης και, εφόσον χρειάζεται, να είναι σε θέση να ενισχύσουν τόσο την πρωτοβάθμια ιατροφαρμακευτική περίθαλψη όσο και την εξωνοσοκομειακή περίθαλψη και να αυξήσουν την υφιστάμενη χωρητικότητα στις γενικές μονάδες νοσηλείας και σε μονάδες εντατικής θεραπείας στα νοσοκομεία·
5. επισημαίνει ότι, σε πολλά κράτη, η περίθαλψη ασθενών με διαφορετικές παθήσεις και ανάγκες αναβλήθηκε, με αποτέλεσμα να συσσωρευθεί ο αριθμός όσων αναμένουν θεραπεία, ένα ζήτημα για το οποίο θα χρειαστεί πολύς χρόνος για να επιλυθεί. Πολλοί άνθρωποι που νόσησαν βαριά από COVID-19 χρήζουν πλέον αποκατάστασης ενώ υπάρχουν σοβαρές ενδείξεις ότι, λόγω της πανδημίας, αυξήθηκαν οι ανάγκες για στήριξη και θεραπεία στον τομέα της ψυχικής υγείας τόσο του πληθυσμού όσο και των επαγγελματιών στον κλάδο της υγείας και της φροντίδας. Ως εκ τούτου, τα συστήματα υγείας, οι υγειονομικές υπηρεσίες εν γένει και η πρωτοβάθμια και η εξωνοσοκομειακή περίθαλψη θα συνεχίσουν να απαιτούν πρόσθετους χρηματοδοτικούς πόρους για πολύ καιρό ακόμα·
6. σημειώνει ότι τα όργανα της ΕΕ στήριξαν ενεργά τα κράτη μέλη στον αγώνα τους κατά της πανδημίας COVID-19· ωστόσο, η συνεργασία μεταξύ των κρατών μελών διακόπηκε σε πρώιμο στάδιο, όπως για παράδειγμα, με το κλείσιμο των εθνικών συνόρων για τη μεταφορά ιατρικών προμηθειών, ιδίως όταν η κατάσταση απαιτούσε μεγαλύτερη συνεργασία, ισχυρότερη ηγεσία και συμμετοχή σε ευρωπαϊκό επίπεδο απ' ό,τι συνήθως·
7. υπενθυμίζει ότι, σύμφωνα με το άρθρο 222 της ΣΛΕΕ, η Ένωση και τα κράτη μέλη της ενεργούν από κοινού με πνεύμα αλληλεγγύης·
8. τονίζει ότι η ΕΕ, ενώ διαδραματίζει σημαντικό ρόλο στη βελτίωση του τομέα της δημόσιας υγείας, στην πρόληψη ασθενειών και στην αντιμετώπιση κρίσεων στον τομέα της υγείας, η οργάνωση, η παροχή χρηματοδοτικής στήριξης και η διαμόρφωση της δημόσιας υγείας, των συστημάτων υγείας και των κοινωνικών υπηρεσιών παραμένουν αρμοδιότητες των κρατών μελών·

9. είναι πεπεισμένη ότι τα καθολικά και αλληλέγγυα συστήματα ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης στην Ευρώπη αποτελούν σημαντικό πλεονέκτημα στον αγώνα κατά της νόσου COVID-19.

Γενικά συμπεράσματα

10. πιστεύει ότι μπορούν να αντληθούν σημαντικά διδάγματα από τον αγώνα κατά της πανδημίας COVID-19, τα οποία θα είναι χρήσιμα τόσο για την περαιτέρω αντιμετώπιση αυτής της παγκόσμιας κρίσης, όσο και άλλων καταστάσεων κρίσης.

11. τονίζει ότι πολλά κράτη μέλη επέλεξαν να αναθέσουν την πρωταρχική ευθύνη για την ιατροφαρμακευτική περίθαλψη, τη φροντίδα και τη δημόσια υγεία στις τοπικές και τις περιφερειακές αρχές. Ακόμη και σε χώρες με εθνικά συστήματα υγείας, υπεύθυνοι για τις κοινωνικές υπηρεσίες και την κοινωνική φροντίδα είναι συχνά οι τοπικοί φορείς. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές διαδραματίζουν, ως εκ τούτου, ζωτικό ρόλο στην αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19.

12. τονίζει ότι είναι σημαντικό τα θεσμικά όργανα και οι οργανισμοί της ΕΕ, καθώς και τα κράτη μέλη, να διασφαλίζουν τη συνέχεια και τη λειτουργία της εσωτερικής αγοράς ακόμη και σε καταστάσεις κρίσης. Η προμήθεια και η μεταφορά φαρμάκων, ιατροτεχνολογικών προϊόντων, εξοπλισμού ατομικής προστασίας και άλλων προϊόντων και υπηρεσιών δεν πρέπει να παρεμποδίζονται, αλλά ούτε και η διάσχιση των συνόρων από ιατρικό και νοσηλευτικό προσωπικό και άλλες βασικές ομάδες για την εκτέλεση των καθηκόντων τους.

13. τονίζει τη σπουδαιότητα της συλλογής ποιοτικά ελεγμένων δεδομένων, της αξιόπιστης έρευνας και των ασφαλών πηγών πληροφοριών, ούτως ώστε οι δημόσιες αρχές να μπορούν να λαμβάνουν τεκμηριωμένες αποφάσεις και οι επιχειρήσεις, οι οργανώσεις και ο κάθε πολίτης χωριστά να μπορούν να ενεργούν με υπευθυνότητα και με γνώμονα την πρόληψη των ασθενειών.

14. τονίζει τη σημασία της αμοιβαίας συνδρομής και της συνεργασίας στον τομέα της διασυνοριακής ιατροφαρμακευτικής περίθαλψης, η οποία περιλαμβάνει μεταφορά ασθενών που χρήζουν βοήθειας σε νοσοκομεία με διαθέσιμες κλίνες γειτονικών χωρών, απόσπαση νοσοκομειακού προσωπικού, αλλά και άλλες μορφές διασυνοριακής συνεργασίας για τη μείωση των πιέσεων που ασκούνται στα συστήματα υγείας στις περιοχές της ΕΕ που πλήττονται περισσότερο.

15. για το λόγο αυτό, επιμένει στην ανάγκη τα κράτη μέλη να συμφωνήσουν σε ένα κοινό στατιστικό πρωτόκολλο που θα επιτρέψει τη συγκρισιμότητα των δεδομένων σχετικά με τον αντίκτυπο της κρίσης COVID-19 και μελλοντικών πανδημιών. Αυτό το πρωτόκολλο, το οποίο θα αναπτυχθεί υπό την κοινή αρχή του ECDC και της Eurostat, θα μπορούσε να βασιστεί σε δεδομένα που παρέχονται σε επίπεδο NUTS 2 για να διευκολύνει μια πολιτική απάντηση που να ενσωματώνει τη χρήση των Ευρωπαϊκών Διαρθρωτικών και Επενδυτικών Ταμείων.

16. εφιστά την προσοχή στις ψηφιακές λύσεις που εφαρμόστηκαν ή αναπτύχθηκαν περαιτέρω στο πλαίσιο της πανδημίας COVID-19, π.χ. για την παροχή ιατρικών πληροφοριών και συμβουλών και για την ιχνηλάτηση των επαφών. Ωστόσο, ο εντοπισμός των φορέων του ιού δημιουργεί επίσης εύλογα ερωτήματα όσον αφορά την ιδιωτικότητα και την ασφάλεια των δεδομένων, μεταξύ άλλων σε διασυνοριακό πλαίσιο. Η πανδημία έχει επίσης αναδείξει την ανάγκη για διασυνοριακή ανταλλαγή ψηφιακών δεδομένων των ασθενών, όταν οι ασθενείς αναζητούν ιατροφαρμακευτική περίθαλψη σε άλλα κράτη μέλη.

17. τονίζει τη σημασία, αφενός, της διεθνούς συνεργασίας στο πλαίσιο του Παγκόσμιου Οργανισμού Υγείας (ΠΟΥ) για την αντιμετώπιση της πανδημίας COVID-19 και άλλων έκτακτων καταστάσεων στον τομέα της υγείας και, αφετέρου, της συνεργασίας με επιχειρήσεις και μη κερδοσκοπικούς οργανισμούς, οικογένειες, γείτονες και φίλους για τη διαχείριση κρίσεων σε τοπικό και περιφερειακό επίπεδο.

18. θεωρεί απαραίτητο να βρεθεί ένας καλύτερος τρόπος για την προστασία των ηλικιωμένων και των ατόμων με υποκείμενα νοσήματα από τη νόσο COVID-19 και άλλες μεταδοτικές ασθένειες, ανεξάρτητα από το εάν ζουν σε κάποιο ίδρυμα ή στο σπίτι τους. Εν προκειμένω, τονίζεται η σημασία των κοινωνικών και υγειονομικών πολιτικών για την ενίσχυση των τοπικών συστημάτων πρωτοβάθμιας περίθαλψης, με έμφαση στην πρόληψη.

Ένας ευρωπαϊκός μηχανισμός έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας

19. εκφράζει την ικανοποίησή της για τα μέτρα που έχει ήδη λάβει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να διευκολύνει τις εθνικές, περιφερειακές και τοπικές αρχές κατά την αντιμετώπιση της κρίσης COVID-19. Λαμβάνει υπόψη το ολοκληρωμένο σχέδιο ανάκαμψης για την Ευρώπη που παρουσιάστηκε στις 27 Μαΐου 2020· εκφράζει επίσης την ικανοποίησή της για τη συμφωνία που συνήφθη με στόχο τη χρήση όλων των διαθέσιμων πόρων από τον τρέχοντα προϋπολογισμό της ΕΕ για να μπορέσουν τα ευρωπαϊκά συστήματα υγείας να αντιμετωπίσουν την κρίση.

20. σημειώνει ότι η απόφαση αριθ. 1082/2013/ΕΕ του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου σχετικά με σοβαρές διασυντοριακές απειλές κατά της υγείας⁽¹⁾ εξασφάλισε μια σημαντική βάση για την ετοιμότητα αντιμετώπισης καταστάσεων έκτακτης ανάγκης και τη διαχείριση των κρίσεων στην ΕΕ, αλλά επισημαίνει, στο πλαίσιο της τρέχουσας κρίσης στον τομέα της υγείας, την ανάγκη περαιτέρω ενίσχυσης της ικανότητας αντιμετώπισης επείγουσών καταστάσεων και καταστροφών της ΕΕ·

21. προτείνει, ως εκ τούτου, τηρουμένης της αρχής της επικουρικότητας και λαμβανομένης υπόψη της πρωταρχικής ευθύνης που φέρουν τα κράτη μέλη για τα συστήματα υγείας και στους τομείς της δημόσιας υγείας και της πολιτικής προστασίας, τη θέσπιση ευρωπαϊκού μηχανισμού έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας που θα εξυπηρετεί τους ακόλουθους σκοπούς:

- συντονισμός των μέτρων της ΕΕ και της παροχής συνδρομής για τη στήριξη των εθνικών, περιφερειακών και των τοπικών δομών στον τομέα της υγείας και των δομών πολιτικής προστασίας για να ανταποκρίνονται αποτελεσματικά στις απειλές κατά της υγείας και τις καταστάσεις κρίσης·
- διασφάλιση αποτελεσματικής συνεργασίας και συντονισμού με τους αρμόδιους διεθνείς οργανισμούς, όπως ο ΠΟΥ, όσον αφορά την ετοιμότητα και την ικανότητα αντίδρασης·
- συντονισμός της διανομής βασικού ιατροφαρμακευτικού υλικού ανά την Ευρώπη·
- ενίσχυση του ρόλου των ευρωπαϊκών οργανισμών που σχετίζονται με την υγεία·
- βελτίωση της προμήθειας ιατρικού υλικού μέσω κοινών πρωτοβουλιών για συμβάσεις προμηθειών και παρακολούθησης των αλυσίδων εφοδιασμού βασικών προϊόντων·
- παροχή στήριξης στα κράτη μέλη από κοινού με το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC) κατά την αναθεώρηση και την επικαιροποίηση των σχεδίων τους για την αντιμετώπιση πανδημιών. Οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές θα πρέπει επίσης να συμμετέχουν σε αυτήν τη διαδικασία. Με πρότυπο τις προσομοιώσεις ακραίων καταστάσεων που διεξήγαγαν τα χρηματοπιστωτικά ιδρύματα στον απόηχο της χρηματοπιστωτικής κρίσης, τα συστήματα υγείας των κρατών μελών θα πρέπει να αξιολογηθούν ως προς το κατά πόσον δύναται να ανταποκρίνονται σε διάφορες απειλές για την υγεία·

22. θεωρεί ότι ο μελλοντικός ευρωπαϊκός μηχανισμός έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας θα πρέπει να βασίζεται στο Μέσο στήριξης έκτακτης ανάγκης, όπως ορίζεται στον κανονισμό (ΕΕ) 2016/369 του Συμβουλίου⁽²⁾·

23. είναι πεπεισμένη ότι ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ, και ιδίως το rescEU και το Ευρωπαϊκό Ιατρικό Σώμα, θα πρέπει να ενισχυθούν περαιτέρω, προκειμένου η Ένωση να είναι έτοιμη και ικανή να ανταποκρίνεται ταχέως, αποτελεσματικά και συντονισμένα σε όλες τις μελλοντικές κρίσεις, είτε αυτές είναι βιολογικής ή άλλης φύσεως. Ωστόσο, ο μηχανισμός πολιτικής προστασίας της ΕΕ θα πρέπει να αξιολογηθεί στο πλαίσιο των διδαγμάτων που αντλήθηκαν από την πανδημία COVID-19, προκειμένου να οργανωθεί και να διαρθρωθεί όσο το δυνατόν πιο αποτελεσματικά·

24. συνιστά την ενίσχυση των δυνατοτήτων στο πεδίο της έγκαιρης προειδοποίησης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Συντονισμού Αντιμετώπισης Έκτακτων Αναγκών (ERCC) και τη στενότερη σύνδεσή του με την επιτροπή υγειονομικής ασφάλειας και το Ευρωπαϊκό Κέντρο Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), ούτως ώστε να μπορεί να εκπληρώνει αποτελεσματικότερα τον συντονιστικό του ρόλο μελλοντικά και να παρέχει κατάλληλη στήριξη στους φορείς επιχειρησιακού ελέγχου επιτόπου·

25. επισημαίνει ότι η κρίση COVID-19 κατέδειξε σαφώς την ανάγκη ύπαρξης του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων (ECDC), και καλεί τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να συνεργαστούν για την ενίσχυση και ανάπτυξη του ρόλου του στην καταπολέμηση των μειζόνων σοβαρών ασθενειών· χαιρετίζει, ως εκ τούτου, το γεγονός ότι η ενίσχυση αυτή συζητείται επί του παρόντος από τους υπουργούς Υγείας της ΕΕ·

26. επικροτεί πολλά από τα μέτρα που πρότεινε η Ευρωπαϊκή Επιτροπή στις 15 Ιουλίου 2020 στην ανακοίνωσή της με τίτλο «Ετοιμότητα της ΕΕ στον τομέα της υγείας για ταχεία αντίδραση σε περίπτωση περαιτέρω επιδημικών εξάρσεων της νόσου COVID-19»·

⁽¹⁾ ΕΕ L 293 της 5.11.2013, σ. 1.

⁽²⁾ Κανονισμός (ΕΕ) 2016/369 του Συμβουλίου, της 15ης Μαρτίου 2016, για την παροχή στήριξης έκτακτης ανάγκης εντός της Ένωσης (ΕΕ L 70 της 16.3.2016, σ. 1).

27. χαιρετίζει, με στόχο την προστασία τόσο της ελεύθερης κυκλοφορίας όσο και της δημόσιας υγείας, τις προτάσεις της Ευρωπαϊκής Επιτροπής της 4ης Σεπτεμβρίου 2020 για τις συστάσεις του Συμβουλίου σχετικά με μια συντονισμένη προσέγγιση για τον περιορισμό της ελεύθερης κυκλοφορίας ως λύση στην πανδημία COVID-19·

Προμήθεια και αποθήκευση ιατρικού εξοπλισμού

28. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι, από τον Απρίλιο 2020, η συμφωνία κοινής προμήθειας καλύπτει περίπου 540 εκατομμύρια άτομα, συμπεριλαμβανομένων όλων των κατοίκων της ΕΕ και του ΕΟΧ, του Ηνωμένου Βασιλείου της Μεγάλης Βρετανίας και της Βόρειας Ιρλανδίας, καθώς και σχεδόν όλων των υποψήφιων και δυνάμει υποψήφιων χωρών·

29. επικροτεί, ως εκ τούτου, την πρόταση της Γερμανίδας καγκελαρίου κ. Angela Merkel και του Γάλλου προέδρου κ. Emmanuel Macron της 18ης Μαΐου 2020 για τη συγκρότηση, ως μέρος μιας στρατηγικής για την αντιμετώπιση των καταστάσεων έκτακτης ανάγκης στον τομέα της υγείας, «ειδικής επιχειρησιακής ομάδας για την υγεία» στο πλαίσιο του Ευρωπαϊκού Κέντρου Πρόληψης και Ελέγχου Νόσων, η οποία θα είναι επιφορτισμένη να αναπτύσσει από κοινού με τις εθνικές υγειονομικές αρχές σχέδια πρόληψης και ανταπόκρισης έναντι μελλοντικών επιδημιών·

30. επικροτεί τον εθελοντικό χαρακτήρα της συμφωνίας, θεωρεί, ωστόσο, ότι η εθελοντική συμμετοχή θα πρέπει να αντικατασταθεί από μια ρήτρα εξαιρέσης («Opt-out»). Κατ' αυτόν τον τρόπο, θα διευκολυνθεί η εφαρμογή ταχείας διαδικασίας και, ταυτόχρονα, θα παρέχεται στα συμβαλλόμενα μέρη η ελευθερία επιλογής·

31. χαιρετίζει την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για δημιουργία, στο πλαίσιο του ευρωπαϊκού σχεδίου ανάκαμψης, νέου αυτόνομου προγράμματος για την υγεία «EU4Health», με συνολικό προϋπολογισμό 9,4 δισεκατ. EUR, με στόχο, μεταξύ άλλων, την ενίσχυση της προστασίας της υγείας και την προετοιμασία της Ένωσης για μελλοντικές υγειονομικές κρίσεις, καθώς και την αύξηση του προϋπολογισμού για τον μηχανισμό πολιτικής προστασίας της Ένωσης «rescEU» κατά 2 δισεκατ. EUR επιπλέον· εκφράζει, ωστόσο, τη λύπη της για το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο περιόρισε τις φιλοδοξίες μειώνοντας τον σχετικό προϋπολογισμό στα 1,7 δισεκατ. EUR, με αποτέλεσμα να περιορίζονται σημαντικά οι δυνατότητες αντιμετώπισης των επιπτώσεων της πανδημίας. Η ΕτΠ προτίθεται να καταρτίσει χωριστή γνωμοδότηση που θα αφορά συγκεκριμένα το νέο πρόγραμμα για την υγεία·

32. χαιρετίζει την προμήθεια και τη διανομή σε ολόκληρη την Ευρώπη βασικών ιατρικών εφοδίων σε νοσοκομεία και σε άλλους παρόχους υπηρεσιών υγείας (μάσκες υψηλής αναπνευστικής προστασίας, αναπνευστήρες, μέσα ατομικής προστασίας, επαναχρησιμοποιούμενες μάσκες, φάρμακα, ιατρικό και εργαστηριακό εξοπλισμό και απολυμαντικά). Ωστόσο, πρέπει να ληφθεί υπόψη ότι σε πολλά κράτη μέλη, τα νοσοκομεία, τα κέντρα υγείας και τα νοσηλευτικά ιδρύματα διοικούνται από περιφερειακές και τοπικές αρχές οι οποίες πρέπει να συμμετέχουν σε αυτή τη διαδικασία· σημειώνει ότι χρειάστηκε υπερβολικά πολύς χρόνος για τη σύναψη της συμφωνίας κοινής προμήθειας την άνοιξη με αποτέλεσμα να μην μπορέσει να εκπληρώσει πλήρως τον σκοπό της·

33. επικροτεί την ταχεία δημιουργία αποθεμάτων ιατρικού εξοπλισμού στο πλαίσιο του rescEU και την ταχεία παράδοσή τους στα κράτη μέλη που έχουν πληγεί περισσότερο·

34. καλεί τα κράτη μέλη και την Ευρωπαϊκή Επιτροπή να δημιουργήσουν ένα μόνιμο ευρωπαϊκό στρατηγικό απόθεμα, το οποίο θα περιλαμβάνει αντιβιοτικά, εμβόλια, χημικά αντιδραστήρια, αντιτοξίνες και άλλα σημαντικά βασικά ιατρικά εφόδια αποδεδειγμένης αποτελεσματικότητας, με στόχο τη διασφάλιση αποθεματικού έκτακτης ανάγκης και τον συντονισμό της ταχείας διανομής και παράδοσης των απαραίτητων εμπορευμάτων σε ολόκληρη την Ευρώπη·

35. επικροτεί, ειδικότερα, την απόφαση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής, της 3ης Απριλίου 2020 να απαλλάξει προσωρινά τον ιατρικό εξοπλισμό και τα μέσα ατομικής προστασίας από εισαγωγικούς δασμούς και ΦΠΑ. Η Ευρωπαϊκή Επιτροπή οφείλει να εξετάσει το ενδεχόμενο αναθεώρησης του πεδίου εφαρμογής της απόφασής της, ώστε να περιλαμβάνει τις ιδιωτικές εταιρείες που υποχρεούνται να χρησιμοποιούν μέσα ατομικής προστασίας (ΜΑΠ) και θα πρέπει να εφαρμόζει την απόφαση κατά τρόπο που να μην θέτει τους τοπικούς κατασκευαστές της ΕΕ σε οικονομικά μειονεκτική θέση·

36. επισημαίνει ότι οι ελλείψεις σε βασικά προϊόντα και φάρμακα, όπως αντιβιοτικά και αναισθητικά, οι οποίες είχαν ήδη σημειωθεί σε πολλές περιοχές, αυξήθηκαν κατά τη διάρκεια της συνεχιζόμενης πανδημίας. Ζητεί να καταβληθούν προσπάθειες για την ταχεία προμήθεια βασικών πρώτων υλών, με στόχο την αύξηση της παραγωγής διαγνωστικού υλικού και άλλων ιατρικών εφοδίων για τα οποία σημειώθηκαν ελλείψεις, καθώς και για την τόνωση της ανάπτυξης και της παραγωγής σημαντικών φαρμάκων στην Ευρώπη με την προώθηση της έρευνας και της καινοτομίας και τη δημιουργία κινήτρων για τους κατασκευαστές·

37. συμφωνεί με την άποψη ότι η Ένωση πρέπει να είναι σε θέση να αναπτύσσει, να αγοράζει, να μεταφέρει και να διανέμει εξοπλισμό δοκιμών και ασφαλείας που εισάγεται από το εξωτερικό ή παράγεται στην ΕΕ. Η ΕΕ και τα κράτη μέλη της πρέπει να μειώσουν την εξάρτησή τους από φάρμακα και άλλο ιατρικό υλικό που παράγονται σε τρίτες χώρες. Επιπλέον, πρέπει να εργαστούν ώστε να καταστούν τα φάρμακα πιο προσιτά·

38. είναι πεπεισμένη ότι πρέπει, ανά πάσα στιγμή, να διασφαλίζεται η ταχεία και εύκολη διάθεση εξοπλισμού προστασίας, όπως μάσκες, προστατευτικές στολές κ.λπ. στην αγορά. Για τον σκοπό αυτόν, θα πρέπει να δημιουργηθούν οι προϋποθέσεις σε ευρωπαϊκό επίπεδο για την ανάπτυξη της παραγωγικής ικανότητας προστατευτικού υλικού στα κράτη μέλη, και να επανεξεταστούν τόσο οι ευρωπαϊκοί κανόνες για τις δημόσιες συμβάσεις όσο και η αντιμονοπωλιακή νομοθεσία υπό το πρίσμα της πανδημίας·

39. επισημαίνει την ανάγκη να εξεταστεί ποιο είδος μέσου ατομικής προστασίας είναι κατάλληλο για ποια περίπτωση και πέραν του πλαισίου της νόσου COVID-19·

40. εκφράζει την ικανοποίησή της για το γεγονός ότι η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Τυποποίησης (CEN) και η Ευρωπαϊκή Επιτροπή Ηλεκτροτεχνικής Τυποποίησης (Cenelec) συμφώνησαν να επιτρέψουν την πρόσβαση σε μια σειρά ευρωπαϊκών προτύπων για συγκεκριμένα ιατροτεχνολογικά προϊόντα και μέσα ατομικής προστασίας, προκειμένου να αυξηθεί και να τροποποιηθεί η παραγωγική ικανότητα των ευρωπαϊκών επιχειρήσεων, με στόχο την αντιμετώπιση των ελλείψεων αποθέματος·

41. επισημαίνει την ανάγκη ο εξοπλισμός ατομικής προστασίας, ιδίως αυτός που απευθύνεται στο ευρύ κοινό, να είναι στο μέτρο του δυνατού ανακυκλώσιμος·

Εμβόλια, διαγνωστικές εξετάσεις και θεραπείες

42. τονίζει την επείγουσα ανάγκη ανάπτυξης εμβολίων κατά της νόσου COVID-19, και καλεί τις νομοθετικές αρχές της ΕΕ να λάβουν υπόψη το αίτημα της ΕΠΙ για ενίσχυση της συνεργασίας σε επίπεδο ΕΕ σε ό,τι αφορά την ανάπτυξη, παραγωγή και διανομή εμβολίων, η οποία θα συμπληρώσει τη δημόσια και ιδιωτική ιατρική έρευνα για την καταπολέμηση της νόσου COVID-19·

43. επικροτεί, στο πλαίσιο αυτό, την πρόταση της Ευρωπαϊκής Επιτροπής για αύξηση του προϋπολογισμού για το πρόγραμμα-πλαίσιο «Ορίζοντας Ευρώπη» για την έρευνα και την καινοτομία σε 94,4 δισεκατ. EUR, αλλά εκφράζει τη λύπη της για το γεγονός ότι το Ευρωπαϊκό Συμβούλιο πρότεινε στη συνέχεια μείωση στα 80,9 δισεκατ. EUR για τον εν λόγω τομέα·

44. επικροτεί τις συμφωνίες μεταξύ της Ευρωπαϊκής Επιτροπής και διαφόρων φαρμακευτικών εταιρειών σχετικά με την προμήθεια φαρμάκων και δόσεων εμβολίων, εάν και όταν μία από αυτές αναπτύξει ένα ασφαλές και αποτελεσματικό εμβόλιο·

45. σημειώνει με ανησυχία ότι οι παγκόσμιες προσπάθειες για την ανάπτυξη εμβολίων, διαγνωστικών μέσων και θεραπειών κατά της νόσου COVID-19 θα μπορούσαν να οδηγήσουν σε σκληρό ανταγωνισμό που θα αφήσει τις φτωχότερες χώρες απροστάτευτες από τη νόσο· στηρίζει ένθερμα την πολυμερή συνεργασία για την ανάπτυξη ασφαλών και αποτελεσματικών εμβολίων, διαγνωστικών μέσων και θεραπειών, καθώς και τη δίκαιη χρηματοδότηση και κατανομή των μελλοντικών εμβολίων και φαρμάκων·

46. στηρίζει την ανάπτυξη κοινού ευρωπαϊκού δελτίου εμβολιασμού, καθώς και ενός εικονικού ευρωπαϊκού μητρώου που θα περιλαμβάνει πληροφορίες σχετικά με τα αποθέματα και τις ανάγκες εμβολίων, με στόχο τη διευκόλυνση της εθελοντικής ανταλλαγής πληροφοριών για τα διαθέσιμα αποθέματα εμβολίων, καθώς και για τις ελλείψεις σε βασικά εμβόλια·

47. ζητεί να ληφθούν περισσότερα μέτρα για την πρόληψη διάδοσης ψευδών πληροφοριών σχετικά με τη νόσο COVID-19, τις θεραπείες και τα εμβόλια για την αντιμετώπισή της στο διαδίκτυο και μέσω άλλων διαύλων. Ο ΠΟΥ, η ΕΕ και τα κράτη μέλη της, καθώς και οι τοπικές και οι περιφερειακές αρχές, καλούνται να διαδραματίσουν σημαντικό ρόλο στην αντιμετώπιση της παραπληροφόρησης στο πλαίσιο αυτό·

48. υποστηρίζει τις προσπάθειες που καταβάλλει η Ευρωπαϊκή Επιτροπή προκειμένου να αυξήσει τη χρηματοδότηση της έρευνας για εμβόλια κατά της νόσου COVID-19, και αναμένει την παροχή σημαντικών χρηματοδοτικών πόρων από το πρόγραμμα «Ορίζοντας Ευρώπη» για τη στήριξη της καινοτομίας και της έρευνας στον εν λόγω τομέα.

Βρυξέλλες, 14 Οκτωβρίου 2020.

Ο Πρόεδρος
της Ευρωπαϊκής Επιτροπής των Περιφερειών
Απόστολος ΤΖΙΤΖΙΚΩΣΤΑΣ